

10.3.

Κοινωνική Συνοχή: Χτίζοντας Γέφυρες, Ενώνοντας την Κοινότητα

Σελίδα 1

1. Η Πολιτική & Στρατηγική Διάσταση: Ο Δήμος ως Αρχιτέκτονας της Συμβίωσης

Η πολιτική για την **"Κοινωνική Συνοχή & την Προστασία των Μειονοτήτων"** τοποθετεί τον Δήμο στον πιο ευαίσθητο και κρίσιμο ρόλο του: αυτόν του **αρχιτέκτονα της ειρηνικής και παραγωγικής συμβίωσης** μεταξύ όλων των ομάδων που ζουν στην επικράτειά του. Σε μια εποχή αυξανόμενων μεταναστευτικών ροών και κοινωνικών εντάσεων, ένας Δήμος που δεν έχει μια συνεκτική πολιτική ένταξης είναι ένας Δήμος που αφήνει την τύχη της κοινωνικής του ειρήνης στην τύχη. Η στρατηγική αυτή είναι βαθιά πολιτική, γιατί αναγνωρίζει ότι η ένταξη δεν είναι μια αυτόματη διαδικασία, αλλά το αποτέλεσμα συνειδητών, στοχευμένων και καλά σχεδιασμένων παρεμβάσεων.

Η στρατηγική σημασία αυτής της πολιτικής για μια δημοτική αρχή είναι τεράστια:

- **Πρόληψη της Γκετοποίησης και των Κοινωνικών Συγκρούσεων:** Η πιο σημαντική στρατηγική διάσταση. Όταν οι μειονοτικές ομάδες (μετανάστες, Ρομά) ζουν στο περιθώριο, χωρίς πρόσβαση σε πληροφορίες και χωρίς φωνή, δημιουργούνται "γκέτο". Αυτά τα γκέτο γίνονται εστίες κοινωνικής έντασης, παραβατικότητας και αμοιβαίας καχυποψίας. Μια ενεργητική πολιτική ένταξης **προλαμβάνει αυτές τις παθογένειες**, χτίζοντας γέφυρες και διασφαλίζοντας την κοινωνική ειρήνη.
- **Θεσμοθέτηση του Διαλόγου:** Η σύσταση ενός **"Δημοτικού Συμβουλίου Κοινωνικής Ένταξης"** είναι μια κορυφαία πράξη δημοκρατικής διακυβέρνησης. Δίνει για πρώτη φορά **επίσημη φωνή** στις κοινότητες που μέχρι σήμερα ήταν αόρατες. Μετατρέπει τα παράπονα και τις εντάσεις από τον δρόμο σε έναν θεσμοθετημένο, εποικοδομητικό διάλογο γύρω από ένα τραπέζι.
- **Ο Δήμος ως Παράδειγμα Ανοιχτής Κοινωνίας:** Ένας Δήμος που διοργανώνει **διαπολιτισμικές εκδηλώσεις** και διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες του είναι **πολύγλωσσες**, στέλνει ένα ισχυρό μήνυμα. Δηλώνει ότι είναι μια ανοιχτή, σύγχρονη και κοσμοπολίτικη πόλη που σέβεται και γιορτάζει την ποικιλομορφία της. Αυτό βελτιώνει την εικόνα του και τον καθιστά ελκυστικό για κατοίκους, επισκέπτες και επενδυτές.

Πολιτικά, η υλοποίηση μιας τέτοιας πολιτικής είναι μια απόδειξη ηγεσίας και θάρρους. Δείχνει μια δημοτική αρχή που δεν φοβάται τα σύνθετα κοινωνικά προβλήματα, αλλά τα αντιμετωπίζει με σχέδιο, διάλογο και σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Σελίδα 2

2. Η Οικονομική Λογική: Πώς η Ένταξη Μετατρέπεται σε Οικονομική Ανάπτυξη

Η οικονομική λογική της πολιτικής είναι ότι ο **κοινωνικός αποκλεισμός έχει τεράστιο οικονομικό κόστος**, ενώ η **ένταξη δημιουργεί σημαντικά οικονομικά οφέλη**.

Σε τι ακριβώς θα διατεθούν οι πόροι σε τοπικό επίπεδο; Η Δομή της Δαπάνης.

Ο Δήμος δεν καλείται να κάνει μια μεγάλη, νέα δαπάνη. Ο ρόλος του είναι κυρίως **συντονιστικός και οργανωτικός**, αξιοποιώντας στοχευμένους ευρωπαϊκούς πόρους για την υλοποίηση των δράσεων.

A. Λειτουργία του "Δημοτικού Συμβουλίου Κοινωνικής Ένταξης":

- **Κόστος Λειτουργίας:** Το κόστος εδώ είναι ελάχιστο και αφορά κυρίως τη διάθεση μιας αίθουσας για τις συνεδριάσεις και το διοικητικό κόστος της οργάνωσής τους.

B. Οργάνωση Διαπολιτισμικών Εκδηλώσεων:

- **Χρηματοδότηση Δράσεων:** Ο Δήμος θα μπορεί να αντλήσει χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά προγράμματα (όπως το CERV) για να καλύψει το κόστος διοργάνωσης εκδηλώσεων, όπως ένα διαπολιτισμικό φεστιβάλ μουσικής ή γαστρονομίας.

Γ. Παροχή Πολύγλωσσων Πληροφοριών:

- **Κόστος Μετάφρασης:** Το κόστος για τη μετάφραση των βασικών δημοτικών πληροφοριών (π.χ. στην ιστοσελίδα του Δήμου, στα φυλλάδια για τα δημοτικά τέλη) στις κύριες γλώσσες των μεταναστευτικών κοινοτήτων. Αυτό το κόστος είναι μικρό και μπορεί να καλυφθεί από ευρωπαϊκούς πόρους.

Πώς επιτυγχάνεται ο επιδιωκόμενος αντίκτυπος; Ο Τοπικός Οικονομικός Μηχανισμός.

1. Ο Μηχανισμός της Ενεργοποίησης του Ανθρώπινου Κεφαλαίου:

- Οι αποκλεισμένες κοινότητες συχνά αποτελούν "τσέπες" αδήλωτης εργασίας και παραοικονομίας. Η επιτυχής ένταξη, μέσω της εκπαίδευσης και της πρόσβασης σε πληροφορίες και υπηρεσίες, **μετατρέπει τα μέλη αυτών των κοινοτήτων από το περιθώριο στην επίσημη αγορά εργασίας.**
- Αυτό οδηγεί σε **αύξηση της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας** και σε **αύξηση των δημοτικών και κρατικών εσόδων** από φόρους και εισφορές.

2. Ο Μηχανισμός της Επιχειρηματικότητας:

- Οι μεταναστευτικές κοινότητες συχνά έχουν υψηλά ποσοστά επιχειρηματικότητας. Η παροχή πληροφοριών και η άρση των γραφειοκρατικών εμποδίων τις βοηθά να δημιουργήσουν **νέες τοπικές επιχειρήσεις**, οι οποίες δημιουργούν θέσεις εργασίας και τονώνουν την τοπική αγορά.

3. Ο Μηχανισμός της Μείωσης του Κοινωνικού Κόστους:

- Η γκετοποίηση και ο κοινωνικός αποκλεισμός συνδέονται άμεσα με αυξημένα ποσοστά φτώχειας, προβλημάτων υγείας και παραβατικότητας. Όλα αυτά έχουν ένα τεράστιο κόστος για τις κοινωνικές υπηρεσίες, το σύστημα υγείας και το σύστημα δικαιοσύνης.
- Μια επιτυχημένη πολιτική ένταξης **μειώνει δραματικά αυτό το κοινωνικό κόστος**, εξοικονομώντας πόρους για τον Δήμο και το κράτος.

3. Από πού θα προέλθουν οι πόροι; Η Ανάλυση της Χρηματοδότησης από την Οπτική του Δήμου.

Για έναν Δήμο, η χρηματοδοτική αρχιτεκτονική αυτής της πολιτικής είναι ιδανική. Του επιτρέπει να υλοποιήσει δράσεις υψηλού κοινωνικού αντικτύπου με πόρους που προέρχονται **αποκλειστικά από εξειδικευμένα ευρωπαϊκά ταμεία.**

- Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME):
Αυτό είναι το κύριο χρηματοδοτικό εργαλείο για τις δράσεις που αφορούν τους μετανάστες και τους πρόσφυγες. Ο Δήμος μπορεί να υποβάλει προτάσεις στο TAME για να χρηματοδοτήσει:
 - Τη λειτουργία των **Συμβουλίων Ένταξης Μεταναστών.**
 - Την παροχή υπηρεσιών **διαπολιτισμικής μεσολάβησης.**
 - Τις δράσεις **ενημέρωσης και μετάφρασης.**
- Πρόγραμμα "Πολίτες, Ισότητα, Δικαιώματα και Αξίες" (CERV):
Αυτό το ευρωπαϊκό πρόγραμμα είναι ιδανικό για τη χρηματοδότηση των "μαλακών" δράσεων. Ο Δήμος μπορεί να το αξιοποιήσει για να χρηματοδοτήσει:
 - Τις **διαπολιτισμικές εκδηλώσεις** και τα φεστιβάλ.
 - **Καμπάνιες κατά του ρατσισμού** και των διακρίσεων.
 - Δράσεις **αδελφοποίησης** με πόλεις του εξωτερικού.
- Σύνδεση με Εθνικά Προγράμματα (ΕΚΤ+, ΣΒΑ 4):
Ο Δήμος, μέσω του Ολοκληρωμένου του Σχεδίου, θα διασφαλίζει ότι οι ευάλωτοι πληθυσμοί θα έχουν κατά προτεραιότητα πρόσβαση στις δράσεις των άλλων εθνικών προγραμμάτων, όπως η σχολική ένταξη (που χρηματοδοτείται από τον Στόχο 4) και η εργασιακή ένταξη (που χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ+).

Αυτή η προσέγγιση επιτρέπει στον Δήμο να λειτουργήσει ως ένας έξυπνος **"συντονιστής πόρων"**, συνδυάζοντας διαφορετικές χρηματοδοτικές πηγές για να δημιουργήσει ένα ολοκληρωμένο, τοπικό πρόγραμμα ένταξης με ελάχιστη έως μηδενική επιβάρυνση του δικού του προϋπολογισμού.

Μέρος Β: Εγχειρίδιο Υλοποίησης για τον Δήμο

Φάση 1: Διάγνωση και Θεσμοθέτηση του Διαλόγου (Μήνες 1-4)

1. **Χαρτογράφηση Κοινοτήτων:** Η Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου καταγράφει τις κύριες μειονοτικές και μεταναστευτικές κοινότητες που ζουν στον Δήμο και έρχεται σε επαφή με τους άτυπους ηγέτες ή τους συλλόγους τους.
2. **Σύσταση του "Δημοτικού Συμβουλίου Κοινωνικής Ένταξης":** Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, συστήνεται το νέο αυτό συμβουλευτικό όργανο. Η σύνθεσή του πρέπει να είναι αντιπροσωπευτική, με μέλη από όλες τις κοινότητες, καθώς και από τη Διεύθυνση Κοινωνικής Υπηρεσίας, τις Σχολικές Επιτροπές και τοπικές ΜΚΟ.

3. **Πρώτη Συνεδρίαση και Καθορισμός Στόχων:** Στην πρώτη συνεδρίαση, υπό την προεδρία του αρμόδιου Αντιδημάρχου, γίνεται η πρώτη καταγραφή των προβλημάτων και καθορίζονται οι προτεραιότητες για το πρώτο έτος.

Φάση 2: Σχεδιασμός και Χρηματοδότηση των Δράσεων (Μήνες 5-8)

1. **Εκπόνηση του "Τοπικού Σχεδίου Δράσης για την Ένταξη":** Το Συμβούλιο, σε συνεργασία με την Κοινωνική Υπηρεσία, συντάσσει ένα συγκεκριμένο σχέδιο δράσης, το οποίο περιλαμβάνει τις προτεινόμενες εκδηλώσεις, τις ανάγκες σε μετάφραση και τις δράσεις διασύνδεσης με άλλες υπηρεσίες.
2. **Υποβολή Προτάσεων:** Με βάση το σχέδιο, ο Δήμος υποβάλλει προτάσεις για χρηματοδότηση στα ευρωπαϊκά προγράμματα **TAME** και **CERV**.

Φάση 3: Υλοποίηση των Δράσεων (Διαρκής Δράση)

1. **Πολύγλωσση Επικοινωνία:** Η πρώτη άμεση δράση. Μεταφράστε την αρχική σελίδα της ιστοσελίδας του Δήμου και τα βασικά ενημερωτικά φυλλάδια στις κύριες γλώσσες των κοινοτήτων.
2. **Οργάνωση Διαπολιτισμικής Εκδήλωσης:** Οργανώστε την πρώτη μεγάλη διαπολιτισμική εκδήλωση, όπως ένα φεστιβάλ με μουσικές και φαγητά από τις διάφορες χώρες προέλευσης των δημοτών σας. Η γιορτή είναι ο καλύτερος τρόπος για να σπάσουν οι προκαταλήψεις.
3. **Τακτικές Συνεδριάσεις του Συμβουλίου:** Το Δημοτικό Συμβούλιο Κοινωνικής Ένταξης συνεδριάζει τακτικά (π.χ. κάθε τρίμηνο) για να παρακολουθεί την πρόοδο και να επιλύει προβλήματα.

Φάση 4: Αξιολόγηση και Ενσωμάτωση

1. **Παρακολούθηση Δεικτών:** Παρακολουθείτε συγκεκριμένους δείκτες: Ποιο είναι το ποσοστό εγγραφής των παιδιών μεταναστών στα σχολεία; Πόσοι ενήλικες συμμετέχουν στα προγράμματα κατάρτισης;
2. **Ενσωμάτωση στις Οριζόντιες Πολιτικές (Mainstreaming):** Ο απώτερος στόχος είναι η ένταξη να μην είναι μια ξεχωριστή πολιτική. Μέσω του Συμβουλίου, διασφαλίστε ότι οι ανάγκες των ευάλωτων ομάδων λαμβάνονται υπόψη στον σχεδιασμό **όλων** των δημοτικών πολιτικών (πολεοδομία, πολιτισμός, αθλητισμός).